

DEN MODERNA KYRKAN

- en granskning av dess praktiker och läror

Under upplysningstiden på 1700-talet växte idéer om personlig frihet, jämlikhet och självbestämmande fram, idéer som kom att påverka samhällets alla aspekter. Dessa tankar lade grunden för senare rörelser som arbetarrörelsen och nykterhetsrörelsen. Arbetarrörelsen växte fram som en reaktion på industriella och sociala orättvisor, medan nykterhetsrörelsen fokuserade på att bekämpa alkoholmissbruk. Feministrörelsen, som också har sina rötter i upplysningstidens betoning på individens rättigheter, syftade till att främja kvinnors rättigheter och jämställdhet. Även om dessa rörelser utvecklades under 1800- och 1900-talet, var de djupt rotade i upplysningens betoning på individens frihet och autonomi.

Frågor om frihet från auktoriteter och traditioner blev centrala under denna period, vilket också fick stora konsekvenser för den religiösa världen. Många inom den protestantiska kyrkan började söka en mer personlig relation till Gud och ifrågasatte den etablerade kyrkans auktoritet. Den protestantiska reformationen på 1500-talet kan ses som ett embryo till denna individualistiska utveckling, där individens samvete och personliga erfarenheter kom att spela en allt viktigare roll. Medan gemenskaper naturligt formades kring dessa personliga upplevelser, var grunden för många rörelser en betoning på individens frihet att tolka och uppleva tron utanför traditionella auktoriteter. Namnet "protestant" antyder en upprorisk karaktär.

Dagens moderna kyrka, och i synnerhet den pingstkarismatiska rörelsen som uppstod i USA i början av 1900-talet, är en gren av den protestantiska frikyrkorörelsen som utvecklades under 1800-talet i kölvattnet av upplysningstiden. Denna rörelse betonar upplevelser av den Helige Ande, såsom tungotal och mirakler, och har formats mer av individers andliga erfarenheter än av en gemensam teologisk tradition.

Denna individualistiska utveckling har fortsatt att prägla den pingstkarismatiska rörelsen och speglar den bredare västerländska kulturella utvecklingen. Detta har bidragit till en fragmentering av den kristna tron, där många grupper tolkar Bibeln utifrån sina egna upplevelser snarare än utifrån ett kollektivt eller historiskt perspektiv. Denna fragmentering har varit särskilt tydlig i västvärlden men har också påverkat andra länder som tagit intryck av västerländska idéer.

Världsligt inflytande

Två tydliga exempel på detta världsliga inflytande är feministrörelsens påverkan och den gradvisa förvrängningen av den bibliska hierarkin för kärlek och relationer. Feministrörelsen, med sitt fokus på jämställdhet och kvinnans frigörelse, har haft en betydande inverkan på kyrkans syn på ledarskap och könsroller. Detta har lett till en debatt om kvinnans roll i församlingen och om kvinnor kan inneha ledarskapsposter såsom pastorer och präster, något som tidigare betraktats som oförenligt med den bibliska modellen.

Samtidigt har traditionella, bibliskt grundade principer för äktenskap och relationer utmanats, där den etablerade hierarkin, som betonar kärlek och självupppoffring, har ersatts med idéer om individuell frihet och jämlikhet. Dessa idéer speglar sekulära värderingar snarare än den historiska kristna läran. I takt med att dessa sekulära och individualistiska perspektiv har vunnit mark inom kyrkor, särskilt i västvärldens frikyrkor, har tusenåriga bibliska sanningar successivt förlorat sin centrala plats.

Resultatet har blivit en alltmer fragmenterad kyrka, där vissa samfund har anammat dessa moderna idéer som en del av sin teologi, medan andra har fortsatt att hålla fast vid en mer traditionell tolkning av Skriften. Denna spänning mellan tradition och modernitet, mellan kollektivt samvete och individuell frihet, utgör en av de största utmaningarna för den kristna kyrkan idag, särskilt i västvärlden där sekulära och humanistiska influenser är starka.

Feministrörelsens påverkan

Feminismen, som växte fram under upplysningen och industrialiseringen, hade ursprungligen ett viktigt syfte i att främja kvinnors rättigheter och jämlikhet i samhället. Men när dessa idéer började påverka kyrkan på 1800- och 1900-talet, ledde det till en förändring i hur kyrkan såg på ledarskap och könsroller, något som tidigare hade varit fast förankrat i biblisk och kyrkohistorisk tradition. Den nästan 2000-åriga uppfattningen att endast män kunde vara biskopar, präster och församlingsledare började ifrågasättas.

- **1 Korinthierbrevet 14:34-35** Som i alla de heligas församlingar ska kvinnorna vara tysta i era församlingar. De får inte tala utan ska underordna sig, som också lagen säger. Om de vill veta något ska de fråga sina män därhemma, för det är en skam för en kvinna att tala i församlingen.

I den tidiga kyrkan var det tydligt att ledarskapsroller tillhörde män, vilket återspeglade den bibliska symboliken med Kristus som brudgummen och församlingen som bruden.

- **Efesierbrevet 5:23-25** Ty en man är sin hustrus huvud, liksom Kristus är församlingens huvud, han som är frälsare för sin kropp. Men liksom församlingen underordnar sig Kristus, så ska också kvinnorna i allt underordna sig sina män. Ni män, älska era hustrur, liksom Kristus har älskat församlingen och utlämnat sig själv för den.

Aposteln Paulus betonar denna ordning när han skriver: "En kvinna bör lära sig i stillhet och underordna sig i allt" (1 Tim 2:11–12), och han baserar denna praxis på skapelseordningen och fallet i synd.

- **1 Timoteusbrevet 2:12-14** Jag tillåter inte att en kvinna undervisar eller gör sig till herre över mannen, utan hon ska leva i stillhet. Ty Adam skapades först och sedan Eva. Och det var inte Adam som blev förledd, utan kvinnan blev förledd och överträdde budet.

Dessa principer styrde kyrkans ledarskap genom århundradena. Under medeltiden förblev kvinnor uteslutna från formella ledarskapsroller, även om de ofta hade betydande roller i kloster och diakonalt arbete, där många kvinnor utövade ledarskap i bön och service, exempelvis genom att vara abbedissor eller leda diakonala tjänster.

Kvinnor som Prisca och Phoebe är bibliska exempel på aktiva och betydelsefulla medarbetare i den tidiga kyrkan, men de hade inte de ledande roller som biskopar eller präster.

- **Apostlagärningarna 18:26** Och han började tala frimodigt i synagogan. När Prisca och Aquila hörde honom tog de honom åt sidan och förklarade för honom Guds väg mer noggrant.
- **Romarbrevet 16:1-2** Jag rekommenderar er vår syster Febe, diakon i församlingen i Kenchrea. Ta emot henne i Herren på ett sätt som är värt de heliga, och hjälp henne med vad hon än behöver av er, för hon har blivit en beskyddare för många, även för mig själv.

Reformationen på 1500-talet ledde till en viss omvärdering av kvinnors plats inom kyrkan, även om reformatorer som Martin Luther och Jean Calvin höll fast vid den traditionella synen på ledarskap. Samtidigt öppnade reformationens betoning på det allmänna prästadömet upp för ett erkännande av kvinnors bidrag inom vissa områden. Luther förkastade dock klosterväsendet och betonade vikten av äktenskap och moderskap för kvinnors andliga roll, vilket fortfarande återspeglade den bibliska skapelseordningen.

Det var dock inte förrän under 1800-talet, med feminismens framväxt, som denna ordning började ifrågasättas på allvar. Feminismen introducerade nya tankar om jämlikhet mellan könen, vilket gradvis påverkade protestantiska kyrkor, särskilt i väst. Den första vågens feminism satte

igång diskussioner om kvinnors rättigheter i samhället och deras roller i kyrkan. Under 1900-talet började frikyrkorörelsen förändras snabbare, och fler kyrkor öppnade upp för kvinnor i ledarskapspositioner, både som diakoner och pastorer.

Denna utveckling accelererade under senare delen av 1900-talet och in i vår tid. Särskilt i västvärlden började många kyrkor fullt ut acceptera kvinnliga präster, pastorer och biskopar, vilket ofta sågs som ett steg mot modernisering och anpassning till samtidens värderingar om jämlikhet. Samtidigt markerade denna förändring ett tydligt avsteg från den bibliska och kyrkohistoriska ordningen som kyrkan hade upprätthållit i nära två årtusenden.

Denna förändring är ett direkt resultat av hur sekulära och humanistiska idéer om individens rättigheter och jämställdhet under 1800- och 1900-talen började påverka kyrkans strukturer. I sin strävan att anpassa sig till det moderna samhällets värderingar om jämlikhet och individualism, har många kyrkor omprövat och övergivit den tidigare bibliska ordningen, som tydligt skiljde mellan mäns och kvinnors roller i församlingen. Detta skifte innebär inte bara en omvärdering av könsroller inom kyrkan, utan också en bredare övergång från en kollektiv, biblisk förståelse av tjänande och ledarskap till ett mer individualistiskt och jämlikt synsätt.

Således ser vi hur en nära 2000-årig biblisk praxis, djupt rotad i både Skriften och kyrkans tradition, har blivit marginaliserad till förmån för ett modernare perspektiv. Detta perspektiv, med sitt fokus på individens rättigheter, står ofta i konflikt med den bibliska ordningen, där män och kvinnor har olika men lika värdefulla roller i Guds skapelse och frälsningsplan.

Förvrängningen av kärleksbegreppet

Ett tydligt exempel på hur världsliga idéer har påverkat kyrkan är förändringen i synen på kärlek och relationer. I Bibeln är kärlekens hierarki tydlig: Gud är kärlekens ursprung.

- **1 Johannesbrevet 4:8** Den som inte älskar känner inte Gud, ty Gud är kärlek.

Kärleken till Gud (Agape) är den högsta formen av kärlek, följd av broderlig kärlek (Filia) och, slutligen, romantisk kärlek (Eros).

- **Johannesbrevet 4:19** Vi älskar därför att han först har älskat oss.

Kärleken till Gud ska alltid prioriteras, och det är genom Agape som vi får kraft att älska andra människor på ett osjälviskt sätt.

- **1 Korinthierbrevet 13:4-7** Kärleken är tålmodig, kärleken är mild, den avundas inte, den skryter inte, den är inte stolt. Den betar sig inte oanständigt, den söker inte sitt eget, den blir inte lätt provocerad, den räknar inte upp det onda. Den gläder sig inte över orätt, men gläder sig över sanningen. Allt uthärdar den, allt tror den, allt hoppas den, allt tål den.

Tyvär har denna hierarki blivit omvänd i många moderna kyrkor, särskilt i västvärlden. Istället för att sätta Agape, kärleken till Gud och våra medmänniskor, först, har Eros, den romantiska kärleken, blivit prioriterad. Detta speglar en individualistisk och sekulär kultur där människans begär och behov av personlig tillfredsställelse står i centrum. Kärleken har förvandlats till ett medel för individens självförverkligande och emotionella behov, istället för att vara självuppoffrande och tjänande gentemot Gud och andra.

Filia, den broderliga kärleken, har också förändrats. Den betraktas numera inte längre som en djupt förankrad gemenskap, utan har blivit en transaktionell form av relation, där människor investerar tid och energi i dem de anser förtjäna det. Relationer ses alltmer som ömsesidiga utbyten, präglade av egoism snarare än av den bibliska förståelsen av broderlig kärlek, som bygger på självuppoffring.

- **Johannes 15:13** Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner.

Men biblisk kärlek sträcker sig inte endast till de som vi väljer ut som våra vänner utan den går längre än så.

- **Matteus 5:44** Men jag säger er: Älska era fiender och be för dem som förföljer er.

Agape, kärleken till Gud, placeras ofta sist, om den ens har en plats alls. I många moderna kyrkor har kärleken till Gud reducerats till en individuell upplevelse eller ett sätt att fylla känslomässiga tomrum. Gud blir inte den centrala personen att älska och tjäna, utan snarare någon som förväntas möta individens egna andliga behov och ge "andliga kickar." Detta utgör en tragisk förvrängning av den bibliska kärleksordningen och visar hur djupt sekulära idéer har influerat kyrkans syn på relationer och tro.

Båda dessa exempel – feminismens inflytande på kyrkans struktur och förvrängningen av den bibliska kärleksordningen – illustrerar hur världsliga tankar har smugit sig in i kyrkan, särskilt i västvärlden moderna kyrka. Genom att anpassa sig till sekulära strömningar har kyrkan avvikit från de bibliska sanningar som har varit centrala i nästan 2000 år. Detta leder till en försvagning av kyrkans vittnesbörd och en urvattning av den kristna läran, som nu alltmer formas av tidens växlande vindar.

Den religiösa frihet som präglade upplysningstiden har skapat en grogrund för falska läror och nya samfund baserade på subjektiva upplevelser och personlig tolkning av Bibeln, tolkningar som inte har sina rötter i den historiska och apostoliska tron.

- **2 Petrusbrevet 2:1** Det har också funnits falska profeter bland folket, liksom det också bland er kommer att finnas falska lärare som hemligt kommer att införa fördärvliga läror.

Många esoteriska och ockulta rörelser uppstod i upplysningstidens kölvatten och blev senare grunden för 1900-talets nyandliga rörelser. Vissa av dessa grupper har gett sken av att vara kristna, och det var under denna tid som sekter som Jehovas vittnen och Mormonkyrkan växte fram. Dessa rörelser kombinerade element från traditionell kristendom med nya esoteriska och mystiska inslag, vilket bidrog till en förvirring kring vad som utgör äkta kristen tro.

Även om kyrkohistorien är fylld med exempel på falska lärare, profeter och rörelser med irrläror, ser vi en markant förändring i omfattningen av dessa fenomen efter upplysningstiden. Historiskt sett har kyrkan alltid behövt hantera irrläror och falska läror, men det var först efter upplysningens genombrott som vi ser en explosion i både antalet rörelser och deras spridning.

Individualismens inflytande

Den individualism som, i upplysningens anda, har format en stor del av den moderna kristna kyrkan står i kontrast till urkyrkans kollektivism. Individualism betonar den enskilda individens rättigheter och friheter, ofta på bekostnad av gemenskap och ansvar. Fokus på individuell lycka, framgång och befrielse från problem i det jordiska livet har blivit alltmer centralt för många moderna kyrkor, särskilt inom de karismatiska och pingstkarismatiska rörelserna. Här betonas ofta den personliga upplevelsen och de andliga gåvorna som en väg till självförverkligande och materiell framgång.

Denna utveckling står i skarp kontrast till den ursprungliga kristna traditionen. Historiskt sett har inte urkyrkan eller de klassiska kyrkorna sett den kristna tron som ett medel för personlig framgång, utan endast som en väg till helighet och gemensam försoning med Gud.

- **1 Korinthierbrevet 12:12-27** Kroppen är en och har många delar, men trots att kroppens alla delar är många utgör de en enda kropp. Så är det också med Kristus. Med en och samma Ande har vi alla döpts för att höra till en och samma kropp, vare sig vi är judar eller greker, slavar eller fria, och alla

har vi fått en och samma Ande att dricka. Kroppen består inte av en enda del utan av många. Om foten säger: "Jag är inte hand, så jag hör inte till kroppen", så hör den ändå till kroppen. Och om örat säger: "Jag är inte öga, så jag hör inte till kroppen", så hör det ändå till kroppen. Om hela kroppen vore öga, var fanns då hörseln? Om hela kroppen vore hörsel, var fanns då luktsinnet? Men nu har Gud gett varje enskild del just den plats i kroppen som han ville. Om alla vore en enda kroppsdel, var fanns då kroppen? Men nu är delarna många och kroppen en. Ögat kan inte säga till handen: "Jag behöver dig inte", inte heller huvudet till fötterna: "Jag behöver er inte." Tvärtom! De delar av kroppen som verkar svagast är nödvändiga, och de delar av kroppen som vi inte tycker är fina, dem gör vi så mycket finare. Och de delar som vi skäms för, dem skyler vi med så mycket större anständighet, medan de andra inte behöver det. Men Gud har fogat samman kroppen och gett de ringare delarna större heder, för att det inte skall uppstå splittring i kroppen och för att delarna skall ha samma omsorg om varandra. Om en del lider, så lider också alla de andra. Om en del hedras, gläds också alla de andra. Ni är Kristi kropp och var för sig delar av den. Att enbart fokusera på individuell upplevelse kan leda till avvikelse från den bibliska förebilden för gemenskap i Kristus.

Detta illustrerar hur vi som troende är sammankopplade och beroende av varandra i Kristi kropp. Bibelns undervisning visar tydligt att den kristna tron inte kan utövas isolerat.

- **Hebreerbrevet 10:24-25** Låt oss ge akt på varandra så att vi uppmuntrar varandra till kärlek och goda gärningar. Låt oss inte överge vår egen församling, såsom somliga har för vana, utan låt oss uppmuntra varandra, och detta så mycket mer som ni ser att dagen närmar sig.

Detta betonar vikten av gemenskap och uppmuntran inom församlingen.

Den moderna pingstkarismatiska rörelsen, med sina spektakulära manifestationer av tungotal, helanden, profetior och andlig krigföring, har vuxit starkt under det senaste århundradet. Rörelsen attraherar många genom sin betoning på övernaturliga fenomen och starka andliga upplevelser, vilket skapar en entusiastisk och intensiv atmosfär i dessa församlingar. Men samtidigt finns det en risk att andlig upplevelse och individuell bekräftelse blir viktigare än att följa den sunda läran och den bibliska gemenskapens fundament.

Det är avgörande att som kristna inte automatiskt anta att allt som framstår som andligt eller övernaturligt är från Gud. Bibeln uppmanar oss att pröva alla andar och vara vaksamma mot falska profetior och tecken, även om de utförs i Jesu namn.

- **1 Johannesbrevet 4:1** Mina älskade, tro inte varje ande, utan pröva anda om de är från Gud, eftersom många falska profeter har gått ut i världen.

Det är särskilt viktigt i dagens sammanhang, där så många rörelser betonar personlig upplevelse som en bekräftelse på gudomlig närvaro. I själva verket kan dessa upplevelser ibland stå i konflikt med den klassiska kristna tron och istället ha mer gemensamt med esoteriska eller nyandliga traditioner, som också söker efter individuella upplevelser av det övernaturliga.

Här granskar vi några av de centrala lärorna och praktikerna inom vissa karismatiska sammanhang. Vi kommer att visa att många av dessa läror har svagt eller inget stöd i Bibeln, och att liknande fenomen kan återfinnas inom ockulta eller nyandliga strömningar. Detta tydliggör behovet av att återvända till den apostoliska och historiska kristna tron som betonar gemenskap, lydnad och trohet mot Guds ord snarare än individualistiska och subjektiva tolkningar.

Biblisk grund för andlig skepsis

Jesus varnade uttryckligen för att inte alla tecken och under kommer från Gud.

- **Matteus 24:24** Ty falska messiasgestalter och falska profeter skall uppträda och göra stora tecken och under för att om möjligt bedra även de utvalda.

Detta är en påminnelse om att andliga upplevelser och mirakel inte automatiskt är tecken på Guds närvaro. Det finns alltid en risk för att bli vilseledd av falska lärare som använder tecken för att bedra. Jesus fortsätter sina varnande ord i Bibeln.

- **Matteus 7:21–23** ...för att många på domens dag kommer att hävda att de profeterade, drev ut demoner och utförde kraftgärningar i hans namn, men ändå får höra de förödande orden: "Jag har aldrig känt er. Gå bort ifrån mig, ni som verkar orättfärdighet."

Detta understryker att det inte är de yttre manifestationerna eller underverken som avgör vår relation till Gud, utan huruvida vi lever efter Guds vilja.

Dessa varningar visar att vi måste vara på vår vakt, eftersom inte alla övernaturliga fenomen är av Gud. Det finns alltid en risk att bli vilseledd av falska profetior eller andliga manifestationer som inte har sitt ursprung i himlen. Bibeln uppmanar oss att vara andligt vaksamma och att pröva alla andar för att säkerställa att vi inte leds bort från sanningen.

- **1 Johannesbrevet 4:1** Mina älskade, tro inte varje ande, utan pröva anda om de är från Gud, eftersom många falska profeter har gått ut i världen.

I vår tid ser vi likheter mellan vissa praktiker inom den pingstkarismatiska rörelsen och de som förekommer i New Age och ockulta sammanhang. Båda rörelserna betonar individuella känslöbetonade karismatiska upplevelser av helande och spiritualitet, där energier och "vibbar" spelar en central roll. Detta fokus på personlig utveckling och andlig styrka speglar New Age-rörelsens idéer om ljusets energier och helande krafter. Bibeln varnar dock för sådana fenomen, som kan ha bedrägliga källor.

I 2 Korinthierbrevet 11:14 står det att "Satan själv förklarar sig till en ljusets ängel," vilket understryker hur farligt det kan vara att felaktigt tolka andliga upplevelser som gudomliga, när de i själva verket kan vara demoniska illusioner.

Det blir därmed problematiskt när dessa upplevelser inte prövas utifrån Bibelns undervisning och den apostoliska traditionen. Det är särskilt viktigt att inte låta sig ryckas med av sensationella andliga fenomen utan att först pröva deras ursprung. Som kristna har vi ansvar att se till att vår andliga vägledning grundas i Guds ord och inte i subjektiva upplevelser eller falska tecken.

- **Kolossierbrevet 2:8** Se till att ingen fångar er genom filosofi och tomt bedrägeri, enligt människors traditioner, enligt världens makter, och inte enligt Kristus.

Tungotal

Tungotal, eller "glossolali", är en central del av den karismatiska upplevelsen och betraktas ofta som ett tecken på den Helige Andes närvaro. Men glossolali är inte unikt för kristendomen. Liknande fenomen förekommer inom flera andra religiösa och ockulta traditioner. I dessa sammanhang hamnar människor i transliknande tillstånd och yttrar obegripliga ljud eller språk som inte kan förstås av omgivningen. Detta kan observeras inom voodoo, shamanism och vissa former av New Age-kanalisering. Att liknande manifestationer sker i sådana olika andliga kontexter bör vara en varningssignal för kristna, eftersom det antyder att tungotal inte nödvändigtvis är en exklusiv kristen erfarenhet.

I Bibeln beskrivs tungotal som en mirakulös förmåga att tala verkliga, förståeliga språk.

- **Apostlagärningarna 2:1-11** När Pingstdagen kom var de alla samlade på samma plats. Då kom plötsligt från himlen ett ljud som av ett våldsamt stormande, och det fyllde hela huset där de satt. Tungor som av eld visade sig för dem och fördelade sig, och det satte sig på var och en av dem. De fylldes alla med den Helige Ande och började tala i andra tungor, allt eftersom Anden gav dem att uttala. I Jerusalem bodde judar, fromma män från alla folk under himlen. När nu detta ljud hördes, kom folkskaran ihop och blev förvirrade, eftersom var och en hörde dem tala på sitt eget språk. De

blev helt förundrade och sade: "Är inte alla dessa som talar galiléer? Hur kan då var och en av oss höra sitt eget språk som vi är födda i? Vi parther, meder och elamiter, vi som bor i Mesopotamien, Judeen och Kappadokien, Pontus och Asien, frygier och pamfylier, egyptier och delar av Libyen mot Kyrene, och romerska medborgare, både judar och proselyter, kreter och araber – vi hör dem tala om Guds stora gärningar på våra egna språk.

Denna förmåga gjorde det möjligt för människor från olika länder och språk att förstå evangeliet, vilket markant skiljer sig från den odefinierbara och ofta obegripliga form av tungotal som är vanlig inom moderna karismatiska rörelser. I dessa sammanhang ges oftast ingen tydlig förståelse eller tolkning av vad som sägs, vilket står i skarp kontrast till Bibelns undervisning om att tungotal ska tjäna ett tydligt syfte. Paulus dock nämner ett mer personligt uttryckt tungotal.

- **1 Korinthierbrevet 14:2** ...den som talar i tungor talar inte till människor utan till Gud, eftersom ingen förstår honom; han talar hemligheter i sin ande.

Här antyds att tungotal kan vara något som inte är begripligt för andra människor, men Paulus gör också klart att det finns specifika riktlinjer för hur och när tungotal ska praktiseras i församlingen.

- **1 Korinthierbrevet 14:27–28** Om någon talar i tungor, ska det vara högst två eller tre, och en efter en, och en ska tolka. Men om ingen tolkar, ska den som talar i tungor vara tyst i församlingen och tala för sig själv och för Gud.

Detta visar att även om tungotal kan vara odefinierat, bör det ske på ett ordnat sätt och med tolkning som ett krav när det praktiseras offentligt, något som inte alltid följs i många moderna karismatiska möten.

Paulus poängterar även att tungotalets syfte är att bygga upp församlingen och att det inte bara är en personlig upplevelse. Tolkning är därför nödvändig för att tungotal ska vara till nytta för andra.

- **1 Korinthierbrevet 14:12** Så ska också ni, eftersom ni ivrigt söker andliga gåvor, sträva efter att överflöda i uppbyggelsen av församlingen.

När detta ignoreras riskerar församlingen att präglas mer av individualistiska och subjektiva upplevelser än av kollektiv uppbyggelse, vilket går emot det som föreskrivs i Bibeln. Tungotal, när det praktiseras utan ordning och tolkning, kan således bli ett uttryck för den moderna individualismen snarare än en genuin andlig gåva som tjänar Guds syfte i församlingen.

Profetia

Profetiska uttalanden är en annan central del av den karismatiska rörelsen, där många hävdar att de fått särskilda uppenbarelser från Gud. Men det är viktigt att notera att förmågan att förutse framtida händelser eller avslöja dolda sanningar inte är unikt för kristendomen. Många ockulta och nyandliga rörelser använder sig av någon form av "spådom", där individer påstår sig få uppenbarelser genom andar, astrologi eller andra övernaturliga metoder. I New Age-rörelsen betonas "kanalisering", där påstådda högre varelser talar genom en person och ger vägledning eller profetiska ord. Dessa paralleller mellan profetia i karismatiska kretsar och spådom i andra andliga traditioner bör vara en varningssignal för kristna, särskilt när anspråken saknar biblisk grund.

Bibliskt sett var profeternas roll mycket strängare reglerad. Profeterna i Gamla testamentet var noggrant utvalda av Gud, och deras profetior var underkastade strikt prövning. Varje profetia som kom från Gud skulle uppfyllas till punkt och pricka, annars var profeten att betraktas som falsk.

- **Femte Mosebok 18:22** Om en profet talar i Herrens namn och det inte sker eller går i uppfyllelse, då är det ett ord som Herren inte har talat. Den profeten har talat det med trots, du ska inte frukta honom.

Det var alltså ett allvarligt brott att utge sig för att vara en profet utan att ha fått ett direkt uppdrag från Gud. I det gamla Israel kunde en falsk profet till och med straffas med döden, vilket visar hur viktigt det var att upprätthålla sanningen i profetiska uttalanden.

I dagens karismatiska rörelser ser vi dock många självutnämnda profeter som gör vaga eller missvisande profetior utan någon egentlig kontroll eller ansvar. Dessa profetior uppfylls ofta inte eller lämnas öppna för subjektiva tolkningar, vilket står i skarp kontrast till Bibelns strikta kriterier. Paulus uppmanar de troende att vara vaksamma och att pröva alla profetior.

- **1 Johannesbrevet 4:1** Mina älskade, tro icke var och en ande, utan pröva andarna huruvida de är av Gud; ty många falska profeter har gått ut i världen.

Detta visar att kristna alltid ska vara på sin vakt och inte blint acceptera varje påstående om andlig uppenbarelse.

Det är också värt att reflektera över hur vaga och felaktiga profetior kan skada församlingar och individer. När människor sätter sin tilltro till profetiska uttalanden som inte går i uppfyllelse, kan det leda till besvikelse, förvirring och i vissa fall till och med avfall från tron.

- **Hebreerbrevet 10:23** Låt oss hålla fast vid den bekännelse av hoppet utan att vackla, ty han som har gett löftet är trofast.

Detta gör det ännu viktigare att följa Bibelns tydliga riktlinjer för profetia och att undvika att bli vilseledd av sensationella uttalanden som saknar andlig substans och biblisk förankring. Profetia, när den praktiseras i enlighet med Skriften, bör alltid bygga upp församlingen och vittna om Guds sanning, inte sprida osäkerhet och förvirring.

Helande

I den moderna karismatiska rörelsen ser vi ofta en stark betoning på helandemöten, där förväntan på mirakulösa helanden är hög. Människor söker ofta helande för sina fysiska och emotionella problem och kan ibland uppleva förbättringar. Som kristna tror vi på Guds makt att helbreda genom bön och handpåläggning.

- **Jakobsbrevet 5:14-15** Är någon bland er sjuk, så skall han kalla till sig församlingens äldste, och de skall be över honom och smörja honom med olja i Herrens namn. Och tron ska frälsa den sjuke, och Herren skall resa honom upp; och om han har begått synder, skall de förlåtas honom.

Detta är ett tydligt exempel på att bön för helande har en grund i Skriften. Men det är också viktigt att komma ihåg att helanden inte alltid sker direkt eller på det sätt vi förväntar oss. Frågan kvarstår varför många kristna fortfarande plågas av sjukdom eller lidande trots ihärdiga böner, vilket kan leda till tvivel om effektiviteten av dessa metoder. Här är det viktigt att vara uppmärksam på moderna tolkningar av helandemöten, då de ibland kan riskera att leda till missförstånd.

Helanden äger även rum i ockulta eller nyandliga traditioner. I shamanism och vissa österländska religioner, finns metoder för att bota sjukdomar genom energiflöden, chakran eller andra mystiska metoder. Dessa system fokuserar ofta på att balansera kroppens energier eller frigöra blockeringar för att uppnå fysisk och andlig hälsa. Likheter med dessa praktiker och vissa karismatiska helandemöten kan vara problematiska, särskilt när det är svårt att avgöra vad som är genuint andligt helande och vad som är en effekt av manipulation eller falska andliga krafter.

Bibeln varnar oss för att falska under kan ske genom andra krafter.

- **Matteus 24:24** Ty falska Kristusar och falska profeter ska träda fram och göra stora tecken och under, för att, om möjligt, förvillan också de utvalda.

Dessa falska tecken kan efterlikna verkliga mirakel men har en ond källa. Satan själv kan utföra tecken och under för att bedra människor står det i Bibeln.

- **2 Korinthierbrevet 11:14** Och det är inte underligt, ty Satan själv förklarar sig till en ljusets ängel.

Att pröva ett helande handlar inte bara om att bedöma om en fysisk förbättring har ägt rum, utan också att pröva andarna. Falska helanden kan vara ytligt imponerande men leder bort från den sanna tron och förföra själar.

- **Jakobsbrevet 1:17** Varje gott och fullkomligt givande är från ovan, och kommer ned från Ljusets Fader, hos vilken ingen förändring kan ske, eller växling av ljus och mörker.

Därför måste vi vara på vår vakt mot fenomen som verkar övernaturliga men saknar ett genuint gudomligt ursprung.

Manifestationer av ”anden”

Många karismatiska möten kännetecknas av att deltagare faller till marken, skrattar okontrollerat, skakar eller upplever andra dramatiska fysiska reaktioner som sägs vara tecken på den Helige Andes närvaro. Anhängare av dessa fenomen menar att sådana manifestationer är bevis på Guds kraft och Andens närvaro i rummet. Men det är viktigt att notera att liknande fenomen förekommer även i ockulta ritualer, där individer går in i trance eller blir besatta av andar. Inom New Age-rörelsen kan vi också se ”energiöverföringar”, där människor upplever liknande fysiska manifestationer som i karismatiska möten, vilket väcker frågan om varifrån dessa krafter kommer.

Bibelns skildringar av Andens verk är ofta mer stillsamma och fokuserade på helighet och ordning.

- **1 Korinthierbrevet 14:33** Gud är inte oordningens Gud utan fridens.

Detta pekar tydligt på att Guds närvaro ska förknippas med fred och ordning, inte kaos. När möten präglas av kaos och okontrollerade manifestationer, såsom okontrollerat skratt eller fysiska fall, bör vi ifrågasätta om det verkligen är Anden som verkar, eller om andra krafter är i spel.

I dessa ockulta och nyandliga sammanhang sker ofta liknande reaktioner när individer går in i trance, blir ”övertagna” av andar, eller deltar i ritualer där starka andliga krafter är i spel. Dessa paralleller borde väcka en varningsklocka för kristna som deltar i möten där sådana manifestationer sker.

Det är här värt att notera att när lärjungarna fick den Helige Ande på pingstdagen, trodde åskådarna att de var fulla av vin, vilket tyder på att deras beteende uppfattades som märkligt eller oväntat.

- **Apostlagärningarna 2:13** Men några av dem sade: 'De har druckit sig fulla av sött vin.'

Detta kan vara ett argument för att Andens närvaro ibland kan yttra sig på ovanliga sätt. Men det är samtidigt viktigt att förstå att denna händelse inte nödvändigtvis utgör en mall för vad som bör känneteckna alla karismatiska möten i dag. Det var en unik historisk händelse när Anden föll över lärjungarna på ett mäktigt och övertygande sätt.

Senare i Nya Testamentet, och särskilt i Paulus brev, betonas vikten av ordning och helighet i församlingen.

- **1 Korinthierbrevet 14:40** Men allt skall ske värdigt och med ordning.

Detta ord framhäver att även i situationer där Anden verkar, ska ordning och värdighet råda. Guds verk bör alltid leda till uppbyggelse, inte kaos eller förvirring.

Andlig krigföring

Den karismatiska läran om andlig krigföring, där troende aktivt engagerar sig i att binda Satan och besegra demoniska krafter genom specifika böner eller tekniker, delar vissa paralleller med ockulta och esoteriska traditioner. Inom dessa traditioner, särskilt i demonologi, finns en betoning på att manipulera eller kontrollera andliga krafter. Ockulta utövare påstår sig ibland kunna befalla andar eller manipulera dem för att uppnå sina mål, vilket har likheter med den karismatiska rörelsens idé om att specifika böner eller tekniker kan användas för att "binda" Satan eller driva ut demoner.

I New Age och vissa österländska traditioner ser vi också en liknande idé om att människor kan kontrollera eller påverka andliga krafter. Det kan handla om att manipulera energiflöden, använda magiska ritualer eller ceremonier för att påverka andevärlden, eller att utföra "reningsritualer" för att driva bort negativa energier eller andar. I dessa traditioner finns en tro på att människor kan ha makt över osynliga krafter genom specifika tekniker, något som är problematiskt ur ett bibliskt perspektiv.

Bibeln lär dock något helt annat när det gäller andlig krigföring. Vi ser att Jesus och apostlarna hade auktoritet över onda andar, men det är tydligt att deras auktoritet kom direkt från Gud, och att de verkade under Guds specifika kallelse och ledning. Det finns inga bibliska exempel som stödjer tanken att vanliga troende ska engagera sig i avancerade tekniker eller ritualer för att binda Satan eller utkämpa andlig krigföring på det sätt som ofta lärs ut i karismatiska kretsar.

Flera verser används ofta för att stödja dessa metoder, men de tolkas ofta i en kontext som inte tar hänsyn till den ursprungliga betydelsen. Vi citerar Jesus.

- **Matteus 18:18** Amen säger jag er: Allt vad ni binder på jorden skall vara bundet i himlen, och allt vad ni löser på jorden skall vara löst i himlen.

Denna vers används för att hävda att troende kan binda och lösa andliga krafter, men kontexten handlar om församlingens makt och förlåtelse, snarare än individuella handlingar.

- **Markus 16:17-18** Och dessa tecken skall följa dem som tror: i mitt namn skall de driva ut onda andar, de skall tala nya tungomål, de skall ta upp ormar, och om de dricker något dödligt, skall det inte skada dem; de skall lägga händerna på sjuka, och de skall bli friska.

Även om detta ger intryck av att troende har auktoritet, hänvisar det främst till de bibliska apostlarna och deras unika uppdrag, snarare än en generell instruktion för alla troende.

- **Efesierbrevet 6:12** Ty vi strider inte mot kött och blod, utan mot makter, mot myndigheter, mot världshärskarna i denna mörka värld, mot onda andar i himlarna.

Denna vers beskriver den andliga kampen, men ger ingen specifik instruktion för hur man ska bedriva denna kamp. I stället handlar det om att vara medveten om striden och att använda Guds vapenrustning, som betonas i Efesierbrevet 6:11-12 – en rustning som består av andliga egenskaper såsom sanning, rättfärdighet, tro, frälsning och Guds ord.

- **Jakobsbrevet 4:7** Stå emot djävulen, och han skall fly ifrån er.

Denna uppmaning är enkel men kraftfull: vi ska stå fasta i vår tro och leva i lydnad till Gud. Genom att göra detta motstår vi djävulens frestelser och påverkan. Det finns inget behov av att delta i komplicerade tekniker eller ceremonier för att besegra Satan – det är Kristus som redan har vunnit segern på korset.

Risken med att adoptera dessa karismatiska metoder är att de kan leda till en individualistisk och manipulerande syn på Gud, där böner och ritualer används för att uppnå egna mål snarare än att söka Guds vilja. Denna missuppfattning kan göra att troende blir mer öppna för vilseledande andliga upplevelser som har sin grund i ockulta praktiker snarare än i Bibeln. Det kan också leda till en avvikelse från det bibliska budskapet om att förlita sig på Guds auktoritet och förlåtelse, och att förstå att det är Gud, inte människor, som har makten över det andliga riket.

Apostlar

En viktig aspekt är frågan om huruvida det finns sanna apostlar i den moderna kyrkan, och för att besvara detta är det avgörande att förstå hur den kristna traditionen har definierat begreppet apostlar. De bibliska apostlarna innehar en unik och oersättlig roll i frälsningshistorien, vilket tydligt framgår i hur exempelvis Paulus och de tolv lärjungarna definieras och erkänns. En grundläggande skillnad mellan dessa apostlar och dagens självutnämnda apostlar inom den moderna pingstkarismatiska rörelsen är den kallelse och auktoritet de erhöll.

För det första var de bibliska apostlarna direkt kallade av Jesus Kristus själv. Paulus, som också betraktas som en apostel, blev kallad genom en dramatisk uppenbarelse på vägen till Damaskus, där han mötte den uppståndne Kristus.

- **Apostlagärningarna 9:3–6** När han var på väg och närmade sig Damaskus, lyste plötsligt ett ljus från himlen omkring honom. Han föll till marken och hörde en röst som sade till honom: 'Saul, Saul, varför förföljer du mig?' Han frågade: 'Vem är du, Herre?' Rösten svarade: 'Jag är Jesus, den som du förföljer.'

Denna unika kallelse, där apostlarna hade ett personligt och direkt möte med Kristus, ger dem en särskild auktoritet som dagens apostlar inte kan påvisa.

- **Apostlagärningarna 1:21-26** Därför måste nu en av dem som var med oss under hela den tid Herren Jesus kom och gick ibland oss, från det att han döptes av Johannes fram till den dag då han togs upp från oss, bli tillsammans med oss ett vittne om hans uppståndelse." Då ställde man fram två: Josef Barsabbas, som kallades Justus, och Mattias. Och de bad: "Herre, du som känner allas hjärtan, visa oss vilken av dessa två du har utvalt till att få den apostoliska tjänst som Judas lämnade, han som gick till den plats som var hans." De kastade lott mellan dem, och lotten föll på Mattias, och han upptogs bland de elva apostlarna.

Denna auktoritet grundades i deras egenskap av ögonvittnen och avgörande roll i grundandet av den tidiga kyrkan, vilket innebar att de inte bara förmedlade budskapet utan också bevittnade centrala händelser i frälsningshistorien.

- **1 Korinthierbrevet 15:3–8** Jag överlämnade till er som jag också hade tagit emot: att Kristus dog för våra synder enligt skrifterna, och att han blev begravd, och att han på tredje dagen uppstod enligt skrifterna, och att han visade sig för Kefas, och sedan för de tolv. Därefter visade han sig för mer än fem hundra bröder på en gång, av dem lever de flesta ännu, men några har somnat.

För det andra hade apostlarna i Nya testamentet en avgörande roll i att lägga grunden för den kristna läran och sprida evangeliet över hela världen. Apostlarna definieras i Bibeln som "byggstenar" i Guds hus.

- **Efesierbrevet 2:20** Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, med Kristus Jesus själv som hörnstenen.

Den klassiska kristna synen är att uppenbarelsen genom Kristus och den apostoliska perioden är fullbordad.

- **Hebreerbrevet 1:1–2** Mången gång och på många sätt har Gud förr talat till fäderna genom profeterna. I dessa sista dagar har han talat till oss genom Sonen, som han har utsett att ärva allt, genom vilken han också har skapat världen.

Detta innebär att ingen ytterligare uppenbarelse eller apostoliskt mandat behövs för att komplettera eller ändra Guds budskap.

Vidare bygger den traditionella kristna synen på apostlar på begreppet ”apostolisk succession”, där biskopar och präster får sin auktoritet genom en oavbruten kedja som sträcker sig tillbaka till de ursprungliga apostlarna.

- **2 Timotheosbrevet 2:2** Och vad du har hört av mig inför många vittnen, det ska du överlämna åt pålitliga människor, som också är kapabla att undervisa andra.

Detta står i kontrast till många moderna rörelser, där apostlarna ofta utser sig själva utan att ha någon historisk förankring i den apostoliska traditionen.

- **Korinthierbrevet 11:13-15** Sådana är falska apostlar, ohederliga arbetare som uppträder som Kristi apostlar.

Dagens apostlar menar sig ofta, liksom Paulus, ha fått en direkt kallelse från Gud.

- **Romarbrevet 1:1**
Paulus, Jesu Kristi tjänare, kallad till apostel och avskild till Guds evangelium.

Moderna ”apostlars” självutnämning underminerar dock det historiska och teologiska värdet av apostolisk succession som erkänns av den traditionella kyrkan.

En annan viktig aspekt är att de bibliska apostlarna hade en universell auktoritet som sträckte sig över hela den kristna kyrkan, medan moderna apostlar vanligtvis har lokal eller regional inflytande. Denna brist på erkännande och auktoritet utanför sina egna rörelser bidrar ytterligare till att särskilja dem från de ursprungliga apostlarna. Jesus själv befälde sina apostlar att sprida evangeliet till hela världen.

- **Matteus 28:19–20** Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar, döpa dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn, och lär dem att hålla allt som jag har befallt er. Och se, jag är med er alla dagar intill tidens slut.

Den bibliska uppenbarelsen var fullständig och avslutad med de bibliska apostlarna.

- **Judasbrevet 1:3** Mina kära, när jag var angelägen om att skriva till er om vår gemensamma frälsning, var jag tvungen att skriva till er och uppmana er att kämpa för den tro som en gång för alla har överlämnats till de heliga.

Detta innebär att inga ytterligare apostlar behövs för att förmedla Guds budskap. Många av de moderna apostlarna, som är en del av den evangelikala pingstkarismatiska rörelsen, tolkar och

tillämpar bibliska texter på ett sätt som ofta avviker från traditionell kristen tro och historia. Deras påståenden om apostoliskt ämbete saknar det bibliska stöd och den teologiska legitimitet som de ursprungliga apostlarna hade.

Genom kristendomens historia har det funnits flera grupper och rörelser som har förespråkat en fortsatt apostolat efter de ursprungliga apostlarna. En av de tidigaste rörelserna var "Montanismen", som uppstod på 100-talet. Montanus och hans följare hävdade att de hade fått apostlaliknande auktoritet genom den Helige Ande, men rörelsen avvisades av den tidiga kyrkan som kättersk.

På 1700-talet trodde även "Shakers", en protestantisk sekt, på fortsatta uppenbarelser och andlig auktoritet genom sina ledare, även om de inte nödvändigtvis använde termen "apostlar".

På 1800-talet framträdde flera rörelser som återigen hävdade apostolisk auktoritet. "Katolska apostoliska kyrkan", även kallad "Irvingianismen", grundades av Edward Irving och hävdade att Gud hade återinsatt apostlar för att förbereda världen för Kristi återkomst.

Samtidigt uppstod "Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga" (Mormonkyrkan), som också ansåg att apostolatet hade återupprättats. Inom mormonkyrkan innehar en grupp kallad "De tolv apostlarna" särskild gudomlig auktoritet.

En annan betydelsefull rörelse från samma tid var "Nyapostoliska kyrkan", som tror att moderna apostlar har en central roll i kyrkan och att deras auktoritet är direkt given av Gud för att förbereda världen för Jesu återkomst.

Under 1900-talet har så småningom de moderna pingstkarismatiska rörelserna betonat en återupprättelse av apostlar och andra andliga gåvor. En av de mest framstående moderna rörelserna är "Nya apostoliska reformationen" (NAR), som förespråkar att apostlar och profeter spelar en avgörande roll för att leda den globala kyrkan i vår tid. Denna rörelse ser apostlar som viktiga för att grunda församlingar och utöva andlig auktoritet, även om det innebär en avvikelse från den traditionella synen på apostolatet.

Dessa rörelser ifrågasätter den bibliska grundvalen för apostolisk auktoritet och ger istället en subjektiv och individuell tolkning av uppenbarelsen. De bygger sina doktriner på upplevelser och personlig uppenbarelse snarare än på den kollektiva och historiska kristna traditionen. Eftersom de moderna apostlarna ofta prioriterar subjektiva upplevelser kan detta leda till teologiska och etiska problem.

Den traditionella kristna synen på apostolat är således väl förankrad i den bibliska uppenbarelsen, den historiska apostoliska successionen och den unika roll som de ursprungliga apostlarna spelade i Guds frälsningsplan. De moderna rörelserna som förespråkar för fortsatt apostolat saknar det teologiska och bibliska stöd som är nödvändigt för att säkerställa deras legitimitet. Utan att förneka den Helige Andes verksamhet och de andliga gåvor som fortfarande finns i kyrkan idag, är det viktigt att noggrant granska dessa påståenden och bevara integriteten i den kristna tron genom att hålla fast vid den grund som lagts av de ursprungliga apostlarna.

Vaksamhet

- **Matteus 18:3** Och han sade: 'Sannerligen säger jag er: Om ni inte omvänder er och blir som barnen kommer ni inte in i himmelriket.'

När Jesus i Bibeln säger att vi ska bli som barn handlar det inte om att vara godtrogna och naiva, utan att sätta sin tillit till Gud, liksom ett barn förtröstar på sina föräldrar. Det finns därför all anledning att vara kritiskt granskande när det gäller många av de fenomen och läror som förekommer inom vissa karismatiska sammanhang. Självutnämnda apostlar och profeter, kvinnliga präster och pastorer, samt tekniker för andlig krigföring, inklusive tungotal, profetia och helande, har paralleller inom ockulta och nyandliga traditioner, vilket borde göra kristna vaksamma. I dessa traditioner ser vi en liknande användning av det övernaturliga, men utövat med andra motiv och

syften. Därmed blir det avgörande för kristna att inte omedelbart godta allt övernaturligt som ett tecken på Guds närvaro, utan att noggrant pröva det som sker.

Bibeln ger oss tydliga instruktioner om att vara försiktiga med andliga fenomen och att pröva alla andar. Jesus själv varnade sina lärjungar för falska profeter och tecken som skulle komma för att förvillade de troende. Det är viktigt att förstå att Satan, enligt Bibeln, kan framställa sig som "en ljusets ängel" och att även onda krafter kan utföra tecken och under för att vilseleda genom människor som säger sig agera i Guds tjänst och kanske även tror att de gör det.

- **2 Korinthierbrevet 11:15** Därför är det inte mycket att undra över att också hans tjänare uppträder som rättfärdighetens tjänare.

Den här varningen är avgörande när vi ser de manifestationer som ofta framträder i karismatiska möten.

- **Matteus 7:15** Se upp för falska profeter, som kommer till er i fårakläder, men inuti är de rovdjur.

Bibeln uppmanar oss att vara vaksamma och att pröva det som sker utifrån Skriften, inte utifrån våra egna känslor eller önskan efter andliga upplevelser.

Som kristna måste vi vara grundade i Bibeln och söka efter sanningens Ande, snarare än sensationssökande och andliga upplevelser för deras egen skull. När Jesus och apostlarna undervisade om Andens verk, betonade de alltid helighet, ordning och trohet till Guds ord.

När vi istället ser praktiker som speglar ockulta eller nyandliga fenomen, såsom okontrollerade manifestationer eller betoningen på andlig krigföring genom specifika tekniker, måste vi vara villiga att ifrågasätta källan till dessa händelser.

Många av de läror och praktiker som finns inom den karismatiska rörelsen, såsom tungotal, profetior, helanden, andlig krigföring, manifestationer av "anden", och fokus på specifika tekniker för att binda Satan, har svaga eller ingen direkt biblisk grund. Tungotal och profetia omnämns visserligen i Bibeln, men det är också tydligt att dessa gåvor användes på ett specifikt sätt i den tidiga kyrkan och under apostlarnas tid.

- **1 Korinthierbrevet 12:7-11** Men åt var och en ges en Andens gåva till det som är till nytta. Ty åt den ene ges genom Anden ett ord av vishet, åt den andre ett ord av kunskap, enligt samma Ande, åt den tredje tro, i samma Ande, åt den fjärde gåvor att hela, i samma Ande, åt den femte kraftgärningar, åt den sjätte profetia, åt den sjunde att skilja andar, åt den åttonde olika tungotal, och åt den nionde att uttolka tungotal.

Dessa ord beskriver hur de andliga gåvorna är avsedda att byggas upp för församlingen. Det innebär att vi måste vara försiktiga med att dra förhastade slutsatser om hur dessa gåvor ska verka i modern tid, särskilt när deras uttryck ofta är okontrollerade eller sensationsinriktade.

När vi också ser att dessa fenomen har paralleller i ockulta, nyandliga och icke-kristna traditioner, bör vi fråga oss om det vi ser verkligen är från Gud, eller om det är resultatet av mänsklig påverkan, känslomässig upplevelse eller i vissa fall bedrägliga krafter. Bibeln ger oss tydliga riktlinjer för hur vi ska pröva och urskilja vad som är från Gud och vad som inte är det.

- **Hebreerbrevet 5:14** Men den som är mogen, har genom träning lärt sig att skilja mellan gott och ont.

Vi är kallade att leva i helighet och trohet till Guds ord, inte att dras med i varje ny andlig trend eller fenomen som dyker upp i våra församlingar.

Kritisk prövning

Som troende uppmanas vi att vara kritiska och inte lättrogna.

- **1 Tessalonikerbrevet 5:21** Pröva allt, behåll det goda.

Detta innebär att vi noggrant ska undersöka allt vi möter, särskilt när det gäller andliga manifestationer och läror, och jämföra dem med Guds ord. Vi måste ställa oss följande frågor: Är det bibliskt? Är det förenligt med den kristna tron? Bidrar det till helgelse och växt i tro, eller leder det bort från Kristus och in i subjektiva upplevelser och sensationer?

Vi bör inte avfärda den Helige Andes verk, men vi måste vara på vår vakt så att vi inte förförs av yttre tecken som saknar djup i Guds ord. Jesus uppmanar oss att känna igen frukten av en rörelse eller individ.

En god rörelse med sund kristen lära ger upphov till god frukt, såsom kärlek, glädje, frid och andra Andens frukter.

- **Galaterbrevet 5:22-23** Men Andens frukt är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet, självbehärskning. Mot sådana finns ingen lag.

Jesus nämner att man känner träden på deras frukt.

- **Matteus 7:16-20** På deras frukt skall ni känna dem. Kan man plocka druvor från törnen eller fikon från tistlar? Så ger ett gott träd god frukt, men ett dåligt träd ger dålig frukt.

Jesus har förstås rätt, men det är dock viktigt att notera att även om en frukt kan se fin ut på ytan, kan den dölja en ruten kärna. Precis som med en frukt som man behöver ta några tuggor av för att märka dess kvalitet, kan vi behöva granska och pröva de upplevelser och läror som presenteras i olika kyrkor innan vi fullt ut accepterar dem.

Det är därför viktigt att ha en granskande inställning till nya kristna rörelser, särskilt med tanke på att de uppstått under modern tid präglade av mångårig västerländsk kultur och på senare tid även ökad kapitalism och individualism. Det är avgörande att vi inte låter storlek eller popularitet vara våra riktlinjer för sanningen. Massrörelser kan liknas vid historiska exempel som Romarriket och Nazi-Tyskland, vilka till en början verkade producera "god frukt" och därför drog till sig stora folkskaror, men som i själva verket hade en ruten ogudaktig kärna som med tiden visade sig, när det redan hade gått för långt.

Gud kan emellertid utan tvekan använda alla sammanhang för sina syften, men detta innebär inte att allt som påstår sig representera Gud är av Gud. Därför är inte ens alla sammanhang där folk lärt känna Gud är önskvärda. Många irrläror och sekter har dessutom hävdats att de står för "den sanna läran", och deras framträdande roll i det andliga landskapet under de senaste två seklerna visar på vikten av att vara kritisk och insiktsfull. Allt är inte Gud som glimmar", vilket illustrerar att även de mest imponerande och tilltalande ytor kan dölja ett smutsigt inre.

När individer blir helade eller upplever olika andliga erfarenheter som verkar positiva är det viktigt att fundera varifrån den verkliga kraften kommer, även om det ägt rum i ett sammanhang som kallar sig kristet. Frågan om hur man särskiljer mellan demonisk verksamhet och genuina andliga erfarenheter är central. Subjektiviteten i tolkningen av bönesvar, Andens ledning och frukter gör det utmanande att avgöra om en helande upplevelse verkligen kommer från Gud eller om den är en demonisk illusion. Erfarenheterna måste alltid prövas mot Bibeln, Gids ord.

Problematiken kring subjektiva och intersubjektiva tolkningar av tro och erfarenheter är komplex. Många inom kristenheten framhäver behovet av andlig urskiljning för att pröva sina upplevelser mot Skriften. Detta kräver medvetenhet om att många upplevelser och läror kan vara färgade av känslor, grupptänkande och personliga uppfattningar. I slutna grupper, där

medlemmarna kan vara starkt bundna av gemensamma övertygelser, kan det uppstå en känsla av legitimitet kring dessa upplevelser som inte nödvändigtvis speglar Guds sanning.

- **Matteus 22:14** Ty många är kallade, men få är utvalda.

Detta understryker vikten av att noggrant pröva vad som presenteras som sanning. Det ökande antalet falska lärare och profeter, samt rörelser som har vuxit fram ur modern individualism, belyser hur subjektiva upplevelser av tro kan leda till fragmentering av den gemensamma sanningen. Många söker läror som tillfredsställer individuella behov snarare än att sträva efter den objektiva sanning som historiska kyrkor bevarat.

- **2 Petrusbrevet 2:1** Men bland folket skall det också finnas falska lärare, som skall föra in fördärliga läror och förneka den Herre som har köpt dem.

Denna dynamik skapar en situation där det blir svårt att skilja mellan vad som är autentiskt och vad som är vilseledande.

Den utmaning som många kristna står inför idag är att navigera en värld av olika tolkningar och upplevelser, där det är avgörande att skilja mellan Guds sanning och de illusioner som kan komma från andra källor om vi vill bevara den autentiska kristna läran och praktiken för framtida generationer.

Det är genom att pröva upplevelser med Bibelns hjälp, tillsammans med såväl den samtida som den historiska Kristi kropp, som vi på bästa vis kan skydda oss mot vilseledande krafter och stärka vår tro.

- **1 Timotheosbrevet 1:10** Håll er till den sunnda läran som ni har lärt er.

Detta påminner oss om vikten av att förbli trogna mot den traditionella kristna tron, även i tider av förändring. Genom att kritiskt granska egna och andras upplevelser och engagera oss i den djupare förståelsen av tron, kan vi stå emot irrläror och subjektivism som hotar den kristna tron.

- **Filipperbrevet 1:9-10** Och jag ber att er kärlek må överflöda mer och mer i kunskap och insikt, så att ni kan pröva vad som är viktigt, så att ni kan vara rena och utan fördömelse på Kristus dag.

Genom att hålla fast vid Skriften och pröva allt med visdom kan vi navigera i det moderna andliga landskapet med urskiljning. I en tid av stora förändringar är det viktigt att vi förblir rotade i tron och söker Guds vägledning genom Hans Ord, med blicken fäst på Jesus Kristus och hans lärdomar.

- **2 Timoteus 3:16-17** Varje bok i skriften är inspirerad av Gud och till nytta när man undervisar, vederlägger, vägleder och fostrar till ett rättfärdigt liv, så att den som tillhör Gud blir fri från sina brister och rustad för alla slags goda gärningar.

Slutord

I dagens komplexa andliga landskap, präglad av individualism och ett stort utbud av läror, är det avgörande för oss kristna att återvända till Bibelns fasta grund och kyrkans historiska tradition. Vi lever i en tid där subjektiva upplevelser ofta får stå i centrum, och där andliga manifestationer ibland blir måttstocken för sann andlighet. Men som vi har diskuterat är det viktigt att vi, som troende, inte låter oss förledas av yttre fenomen eller trender som saknar biblisk förankring. Vår tro måste alltid vila på Guds ord och den klassiska kristna tro som förvaltats från urkyrkan och vidare genom historien, vilken ger oss den fasta vägledning vi behöver för att skilja det äkta från det falska.

Det innebär att vi noggrant och med ett kritiskt sinne prövar allt vi möter, särskilt när det gäller läror och andliga manifestationer som påstår sig vara från Gud. Bibeln manar oss att se till frukten av dessa rörelser och individer – och att denna frukt ska spegla Andens verk, inte människors eller demoners förförelse. Detta betyder inte att vi avvisar den Helige Andes arbete i våra liv, utan snarare att vi förblir vaksamma och urskiljande, så att vi inte förlorar den sanning och renhet som vi är kallade att bevara.

I en tid där andliga upplevelser ofta blir föremål för personlig tolkning och där läror snabbt sprids utan kritisk granskning, är det särskilt viktigt att vi förblir trogna den sunna läran. Vår uppgift är att pröva alla ting och hålla fast vid det goda, precis som Skriften uppmanar oss. Detta är en balansgång mellan att inte släcka Andens eld, men samtidigt stå fasta i vår prövning av vad som verkligen kommer från Gud. Genom att förankra oss i den kristna traditionens rika arv och i den heliga Skrift, kan vi navigera i detta landskap med klarhet och visshet.